Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►B

KOMISJONI OTSUS,

6. juuni 2011,

millega kehtestatakse valgusallikatele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid

(teatavaks tehtud numbri K(2011) 3749 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2011/331/EL)

(ELT L 148, 7.6.2011, lk 13)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►M1	Komisjoni otsus 2013/295/EL, 17. juuni 2013	L 167	57	19.6.2013
►M2	Komisjoni otsus 2014/336/EL, 5. juuni 2014	L 168	112	7.6.2014

▼B

KOMISJONI OTSUS,

6. juuni 2011,

millega kehtestatakse valgusallikatele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid

(teatavaks tehtud numbri K(2011) 3749 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2011/331/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta, ([1]) eriti selle artikli 8 lõiget 2,

olles nõu pidanud Euroopa Liidu ökomärgise komisjoniga

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EÜ) nr 66/2010 kohaselt võib ELi ökomärgise anda toodetele, mille keskkonnamõju kogu toote olelusringi jooksul on väike.

(2) Määruses (EÜ) nr 66/2010 on sätestatud, et ELi ökomärgise andmise konkreetsed kriteeriumid kehtestatakse tooterühmade kaupa.

(3) Komisjoni otsusega 2002/747/EÜ ([2]) on kehtestatud lampide ökoloogilised kriteeriumid ning asjaomased hindamis- ja kontrollinõuded. Kõnealused kriteeriumid kehtivad 31. augustini 2011.

(4) Tehnika arengut silmas pidades on need kriteeriumid läbi vaadatud. Kõnealuse läbivaatamise alusel on asjakohane muuta toote määratlust ja tooterühma nime. Nimetatud uued kriteeriumid ning nendega seotud hindamis- ja kontrollinõuded peaksid kehtima kaks aastat alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

(5) Selguse huvides tuleks otsus 2002/747/EÜ asendada.

(6) Tootjate jaoks, kelle toodetud lampidele on antud ökomärgis vastavalt otsuses 2002/747/EÜ sätestatud kriteeriumidele, tuleks ette näha üleminekuperiood, et neil oleks piisavalt aega viia oma tooted vastavusse läbivaadatud kriteeriumide ja nõuetega. Tootjatel tuleks ka lubada esitada taotlusi otsuses 2002/747/EÜ või käesolevas otsuses sätestatud kriteeriumide alusel kuni otsuse 2002/747/EÜ kehtivusaja lõpuni.

([1]) ELT L 27, 30.1.2010, lk 1.
([2]) EÜT L 242, 10.9.2002, lk 44.

▼B

(7) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 16 kohaselt asutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Tooterühma „valgusallikad” kuuluvad kõik üldiste valgustusrakenduste jaoks ette nähtud valgusallikad, mille valgusvoog on ≥ 60 ja ≤ 12 000 luumenit, mis on otse või kaudselt ühendatud üldisesse elektrivõrku ja varustatud standardis EN 60061 loetletud sokliga ning mille ülesanne on anda nähtavat valgust.

2. Kõnealusesse tooterühma ei kuulu järgmised valgusallikatüübid: suundvalguslambid, suure valgustugevusega lahenduslambid, värvilised lambid, prožektorilambid, fotolambid, solaariumilambid, patareidel töötavad valgustussüsteemid ja muud valgusallikad, mis ei ole ette nähtud üldiste valgustusrakenduste jaoks. Tooterühma ei kuulu järgmised valgusallikatüübid, kui need ei ole otsesel võrgutoitel: sisseehitatud liiteseadisega kompaktluminofoorlambid, hõõglambid ja valgusdioodlambid.

Artikkel 2

Selleks et valgusallikale saaks anda ELi ökomärgise määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel, peab see kuuluma käesoleva otsuse artiklis 1 kindlaksmääratud tooterühma „valgusallikad” ja vastama käesoleva otsuse lisas sätestatud kriteeriumidele ning hindamis- ja kontrollinõuetele.

▼M2

Artikkel 3

Tooterühmale „valgusallikad” kehtestatud kriteeriumid ning nende kriteeriumidega seotud hindamis- ja kontrollinõuded kehtivad kuni 31. detsembrini 2015.

▼B

Artikkel 4

Halduseesmärkidel antakse tooterühmale „valgusallikad” koodnumber „008”.

Artikkel 5

Otsus 2002/747/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 6

1. Erandina artiklist 5 hinnatakse lampide tooterühma kuuluvatele toodetele ELi ökomärgise andmise taotlusi, mis on esitatud enne käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäeva, vastavalt otsuses 2002/747/EÜ sätestatud tingimustele.

▼B

2. Tooterühma „valgusallikad” kuuluvatele toodetele ELi ökomärgise andmise taotlused, mis on esitatud pärast käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäeva, kuid hiljemalt 31. augustiks 2011, võivad olla koostatud kas otsuses 2002/747/EÜ või käesolevas otsuses sätestatud kriteeriumide alusel.

3. Kõnealuseid taotlusi hinnatakse vastavalt kriteeriumidele, mille alusel taotlus on koostatud.

4. ELi ökomärgist, mis on antud vastavalt otsuses 2002/747/EÜ sätestatud kriteeriumidele hinnatud taotluse alusel, võib kasutada 12 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

▼B

LISA

RAAMISTIK

Kriteeriumide eesmärk

Kriteeriumide eesmärk on eelkõige vähendada keskkonnakahju ja ohtusid, mis on seotud energia kasutamisega (ülemaailmne soojenemine, hapestumine, taastumatute loodusvarade ammendamine), piirates selleks energiatarbimist, loodusvarade kasutamisega valgusallika tootmisel ja töötlemisel/kõrvaldamisel, pikendades selleks valgusallika keskmist kasutusiga, ning elavhõbeda kasutamisega, vähendades selleks valgusallika kasutusea jooksul tekkivat elavhõbedaheidet.

Kriteeriumidega innustatakse ka järgima parimaid tavasid (keskkonna seisukohalt optimaalset kasutust) ning suurendatakse tarbijate keskkonnateadlikkust. Kriteeriumid on kindlaks määratud nii, et ökomärgis antakse eelistatavalt sellistele valgusallikatele, mille tootmise mõju keskkonnale on väike.

KRITEERIUMID

Kriteeriumid sätestatakse järgmiste aspektide kohta.

1. Energiatõhusus, kasutusiga, valgusvoo säilivustegur ja elavhõbedasisaldus
2. Sisse- ja väljalülitamine
3. Värviesitusindeks
4. Värvuse konstantsus
5. Ohtlikud ained ja segud
6. Ained, mis on loetletud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 ([1]) artikli 59 lõikele 1;
7. Plastikosad
8. Pakendamine
9. Kasutusjuhend
10. Sotsiaalne vastutus
11. ELi ökomärgisel esitatav teave

Hindamis- ja kontrollinõuded

Iga kriteeriumi juures on esitatud konkreetsed hindamis- ja kontrollinõuded.

Kui taotlejalt nõutakse kõnealustele kriteeriumidele vastavuse tõendamiseks deklaratsioonide, dokumentide, katseprotokollide või muude tõendite esitamist, võivad tõendusmaterjalid pärineda vastavalt vajadusele taotlejalt ja/või tema tarnija(te)lt ja/või nende tarnija(te)lt.

Võimaluse korral tehakse katsed standardi EN ISO 17025 nõuetele vastavates või samaväärsetes laboratooriumides.

Vajaduse korral võib kasutada ka muid katsemeetodeid kui need, mis on esitatud iga kriteeriumi puhul, tingimusel et taotlust hindav pädev asutus kinnitab nende samaväärsust.

Vajaduse korral võivad pädevad asutused nõuda täiendavaid dokumente ja teha sõltumatuid kontrolle.

([1]) ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

▼B

ELI ÖKOMÄRGISE KRITEERIUMID

1. kriteerium – energiatõhusus, kasutusiga, valgusvoo säilivustegur ja elavhõbedasisaldus

Valgusallikad peavad vastama järgmistele nõuetele:

	Ühe sokliga	Kahe sokliga
Energiatõhusus	Energiatõhusus luumenites vati kohta 10 % parem kui A-klassi puhul	Energiatõhusus luumenites vati kohta 10 % parem kui A-klassi puhul
Kasutusiga (tundides)	15 000	20 000
Valgusvoo säilivustegur	80 % pärast 9 000 tundi	90 % pärast 16 000 tundi
Elavhõbedasisaldus (milligrammides)	< 1,5	< 3,0

Märkus.

Energiatõhusus vastavalt komisjoni direktiivi 98/11/EÜ ([1]) IV lisale.

Hindamine ja kontroll. Taotleja esitab katseprotokolli, millest nähtub, et valgusallikate, v.a valgusdioodlambid, energiatõhusus, kasutusiga ja valgusvoo säilivustegur on määratud standardis EN 50285 osutatud meetodite kohaselt.

Taotleja esitab valgusdioodlampide energiatõhususe, kasutusea ja valgusvoo säilivusteguri kohta ning luminofoorlampide elavhõbedasisalduse kohta katseprotokollid; katsetamisel kasutatakse usaldusväärset, täpset ja korratavat mõõtmismenetlust, mille puhul võetakse arvesse üldtunnustatult parimaid mõõtmismeetodeid, sealhulgas sellistes dokumentides sätestatud meetodeid, mille viitenumbrid on sel eesmärgil avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*. Protokollis näidatakse valgusallika energiatõhusus, kasutusiga, valgusvoo säilivustegur ja elavhõbedasisaldus. Kui kasutusea katset ei ole lõpetatud, aktsepteeritakse katse tulemuse selgumiseni pakendil osutatud kasutusiga. Katse tulemus tuleb aga esitada12 kuu jooksul pärast ELi ökomärgise taotluse esitamist. Kasutusea katse puhul peab nõudele vastama 75 % katsetatavast valimist.

2. kriteerium – sisse- ja väljalülitamine

Kompaktluminofoor- ja valgusdioodlampide sisse- ja väljalülitustsüklite arv, mida valgusallikas suudab taluda enne enneaegse rikke tekkimist, peab olema suurem kui lambi kasutusiga tundides.

Sagedast sisse- ja väljalülitamist väidetavalt taluvate lampide sisse- ja väljalülitustsüklite arv peab olema suurem kui 60 000.

Hindamine ja kontroll. Kompaktluminofoorlampide kohta esitab taotleja katseprotokolli, millest nähtub, et kompaktluminofoorlambi sisse- ja väljalülitustsüklite arv on määratud kiire tsükli meetodil (1 minut sisselülitatud olekus, 3 minutit väljalülitatud olekus) ning kasutusiga standardis EN 50285 osutatud meetodil.

([1]) EÜT L 71, 10.3.1998, lk 1.

▼B

Valgusdioodlampide kohta esitab taotleja katseprotokolli, kusjuures katsetamisel on kasutatud usaldusväärset, täpset ja korratavat mõõtmismenetlust, võttes arvesse üldtunnustatult parimaid mõõtmismeetodeid, sealhulgas sellistes dokumentides sätestatud meetodeid, mille viitenumbrid on sel eesmärgil avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*.

Protokollis näidatakse sisse- ja väljalülitustsüklite arv, mille puhul 50 % katsetatud kompaktluminofoor- või valgusdioodlampidest vastab asjakohastes standardites lambi kasutusea kohta kehtestatud nõuetele.

3. kriteerium värviesitusindeks

Valgusallika värviesitusindeks (Ra) peab olema üle 85.

Hindamine ja kontroll. Taotleja esitab katseprotokolli, millest nähtub, et valgusallika värviesitusindeks on määratud Rahvusvahelise Valgustuskomisjoni (CIE) dokumendis 13.3 osutatud meetodil. Protokollis näidatakse lambi värviesitusindeks.

4. kriteerium – värvuse konstantsus

Valgusallika lähima värvsustemperatuuri jaotus mahub kolmeastmelisse MacAdami ellipsisse või on sellest parem.

Hindamine ja kontroll. Taotleja esitab katseprotokolli, millest nähtub, et lähima värvsustemperatuuri jaotus mahub kolmeastmelisse MacAdami ellipsisse või on sellest parem, kusjuures katsetamisel on kasutatud usaldusväärset, täpset ja korratavat mõõtmismenetlust, võttes arvesse üldtunnustatult parimaid mõõtmismeetodeid, sealhulgas sellistes dokumentides sätestatud meetodeid, mille viitenumbrid on sel eesmärgil avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*.

5. kriteerium – ohtlikud ained ja nende segud

Vastavalt määruse (EÜ) nr 66/2010 artikli 6 lõikele 6 ei tohi toode ega ükski selle osa sisaldada määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 osutatud aineid ega aineid või segusid, millele võidakse omistada või on omistatud järgmised ohu- või riskilaused.

Ohulausete ja riskilausete loetelu:

Ohulause ([1])	Riskilause ([2])
H300 Allaneelamisel surmav	R28
H301 Allaneelamisel mürgine	R25
H304 Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav	R65
H310 Nahale sattumisel surmav	R27
H311 Nahale sattumisel mürgine	R24
H330 Sissehingamisel surmav	R23/26
H331 Sissehingamisel mürgine	R23
H340 Võib põhjustada geneetilisi defekte	R46
H341 Arvatavasti põhjustab geneetilisi defekte	R68
H350 Võib põhjustada vähktõbe	R45
H350i Sissehingamisel võib põhjustada vähktõbe	R49
H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe	R40

▼B

Ohulause ([1])	Riskilause ([2])
H360F Võib kahjustada viljakust	R60
H360D Võib kahjustada loodet	R61
H360FD Võib kahjustada viljakust. Võib kahjustada loodet	R60/61/60–61
H360Fd Võib kahjustada viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet	R60/63
H360Df Võib kahjustada loodet. Arvatavasti kahjustab viljakust	R61/62
H361f Arvatavasti kahjustab viljakust	R62
H361d Arvatavasti kahjustab loodet	R63
H361fd Arvatavasti kahjustab viljakust. Arvatavasti kahjustab loodet.	R62–63
H362 Võib kahjustada rinnaga toidetavat last	R64
H370 Kahjustab elundeid	R39/23/24/25/26/27/28
H371 Võib kahjustada elundeid	R68/20/21/22
H372 Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	R48/25/24/23
H373 Võib kahjustada elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel	R48/20/21/22
H400 Väga mürgine veeorganismidele	R50
H410 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajalise toimega	R50–53
H411 Mürgine veeorganismidele, pikaajalise toimega	R51–53
H412 Ohtlik veeorganismidele, pikaajalise toimega	R52–53
H413 Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet	R53
EUH059 Oht osoonikihile	R59
EUH029 Kokkupuutel veega eraldub mürgine gaas	R29
EUH031 Kokkupuutel hapetega eraldub mürgine gaas	R31
EUH032 Kokkupuutel hapetega eraldub väga mürgine gaas	R32
EUH070 Silma sattumisel mürgine	R39–41

([1]) Nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1272/2008 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).
([2]) Nagu on sätestatud nõukogu direktiivis 67/548/EMÜ (EÜT 196, 16.8.1967, lk 1).

Eespool esitatud nõuet ei kohaldata selliste ainete ja segude kasutamise suhtes, mis muudavad töötlemisel oma omadusi (nt kaotavad oma bioloogilise kättesaadavuse, muutuvad keemiliselt), nii et kirjeldatud ohtu enam ei ole.

▼B

Eespool nimetatud ohuklassidesse või -kategooriatesse klassifitseerimise kriteeriumidele vastavate ainete või segude ning määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 57 punktis a, b või c sätestatud kriteeriumidele vastavate ainete sisalduse piirväärtus ei ületa määruse (EÜ) nr 1272/2008 artikli 10 kohaselt kindlaks määratud üldisi või konkreetseid sisalduse piirväärtusi. Kui ainele on kehtestatud konkreetne sisalduse piirväärtus, tuleb seda kasutada üldise piirväärtuse asemel.

Määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 57 punktis d, e või f sätestatud kriteeriumidele vastavate ainete sisalduse piirväärtus ei ületa 0,1 massiprotsenti.

Kõnealust nõuet ei kohaldata järgmiste ainete ega kasutusalade puhul:

Homogeensed osad massiga alla 5 g	Kõik eespool loetletud ohu- ja riskilaused

Hindamine ja kontroll. Iga üle 5 g kaaluva osa puhul esitab taotleja deklaratsiooni kõnealusele kriteeriumile vastavuse kohta ja asjakohased dokumendid, nt ainete tarnijate allkirjastatud deklaratsioonid ning aineid või segusid käsitlevate määruse (EÜ) nr 1907/2006 II lisa kohaste ohutuskaartide koopiad. Sisalduse piirväärtused on täpsustatud ainete või segude ohutuskaartidel vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklile 31.

6. kriteerium – ained, mis on loetletud vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 59 lõikele 1

Artikli 6 lõike 6 kohast erandit väljajätmisest ei või kohaldada aine puhul, mida käsitatakse väga ohtliku ainena ning mis on kantud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikliga 59 ette nähtud loetellu ning mille sisaldus segudes, tootes või keerulise toote homogeenses osas on üle 0,1 %. Kui sisaldus on alla 0,1 %, kohaldatakse konkreetset piirväärtust vastavalt määruse (EÜ) nr 1272/2008 artiklile 10.

Hindamine ja kontroll. Nende ainete loetelu, mida käsitatakse väga ohtliku ainena ja mis määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 59 kohaselt on kantud kandidaatainete loetellu, on järgmisel veebilehel:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Viide loetelule esitatakse taotluse esitamise kuupäeva seisuga.

Taotleja esitab deklaratsiooni kõnealusele kriteeriumile vastavuse kohta ja asjakohased dokumendid, nt ainete tarnijate allkirjastatud deklaratsioonid ning aineid või segusid käsitlevate määruse (EÜ) nr 1907/2006 II lisa kohaste ohutuskaartide koopiad. Sisalduse piirväärtused on täpsustatud ainete või segude ohutuskaartidel vastavalt määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklile 31.

7. kriteerium – plastikosad

a) Kui tootmisprotsessis kasutatakse plastifikaatorit, peab see vastama 5. ja 6. kriteeriumi kohastele ohtlikke aineid käsitlevatele nõuetele.

   Lisaks ei tohi tootele sihilikult lisada di-n-oktüülftalaati (DNOP), diisononüülftalaati (DINP) ega diisodetsüülftalaati (DIDP).

b) Plastikosade kloorisisaldus ei ole üle 50 massiprotsendi.

▼B

Hindamine ja kontroll. Pädevale asutusele esitatakse tootja allkirjaga sertifikaat, milles kinnitatakse vastavust kõnealustele nõuetele. Samuti esitatakse pädevale asutusele plastikute tarnijate allkirjastatud deklaratsioon kriteeriumidele vastavuse kohta ning asjakohaste materjalide ja ainete ohutuskaardi koopia.

8. kriteerium – pakendamine

Laminaat- ja komposiitplastikust pakendeid ei tohi kasutada.

Kui kasutatakse pappkaste, peavad need 80 % ulatuses olema valmistatud ringlussevõetud materjalist.

Kui kasutatakse plastikmaterjale, peavad need vähemalt 50 % ulatuses olema valmistatud ringlussevõetud materjalist.

Hindamine ja kontroll. Taotlusele lisatakse toote pakendi näidis ja deklaratsioon kõnealusele kriteeriumile vastavuse kohta. Kriteeriumi kohaldatakse üksnes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 94/62/EÜ ([1]) määratletud esmase pakendi suhtes.

9. kriteerium – kasutusjuhend

Toote müümisel lisatakse selle pakendile või eraldi infolehele asjakohane teave tarbija jaoks ning selles antakse soovitused toote kasutamise kohta vastavalt keskkonnanõuetele. Eelkõige:

a) E27-, E14-, B22- või B15-sokliga lampide puhul märgitakse pakendile valgusallika suurus ja kuju võrreldes tavapärase hõõglambiga;

b) kahe sokliga valgusallikate puhul märgitakse pakendile, et valgusallika keskkonnaomadused paranevad, kui seda kasutatakse koos kõrgsagedusliku elektroonilise juhtseadmega;

c) pakendile märgitakse luminofoorlambi purunemise korral vajaliku puhastamise juhised;

d) lampide valgusvoo säilitamiseks vajalik hooldamine, näiteks puhastamine;

e) märge, et valguse väljalülitamisega säästetakse energiat ja raha.

Hindamine ja kontroll. Taotleja esitab tema taotlust läbivaatavale pädevale asutusele deklaratsiooni selle kohta, et kõnealused nõuded on täidetud, ning pakendi või infolehe näidise.

10. kriteerium – sotsiaalne vastutus

Ökomärgisega toote valmistamise ajal tuleb järgida töötingimustega seotud aluspõhimõtteid ning töötajate põhiõigusi.

Ökomärgise saaja peab tagama, et valgusallika tootmisel järgitakse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioone, ([2]) milles käsitletakse lapstööjõudu, sunniviisilist tööd, tervist ja ohutust, diskrimineerimist, distsipliini, töötunde, palka, ühinemisvabadust ja kollektiivläbirääkimisi.

Hindamine ja kontroll. Taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealune nõue on täidetud, ning üksikasjaliku selgituse kontrolliasutusega sõlmitud lepingute kohta ja ILO konventsioone käsitleva toimimisjuhendi või SA8000 sertifikaadi koopia.

([1]) EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10.
([2]) http://www.ilo.org/

▼B

11. kriteerium – ELi ökomärgisel esitatav teave

Vabatahtlik tekstiväljaga märgis sisaldab järgmist teavet:

„— Väga energiatõhus – säästab raha

— Pikk kasutusiga

— Töövõime testitud”

Kui valgusallikas ei sisalda elavhõbedat, võib lisada ka sellekohase märgise.

Juhised tekstiväljaga vabatahtliku märgise kasutamise kohta on esitatud „Ökomärgise kasutamisjuhendis” järgmisel veebisaidil: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/logos_en.htm

Hindamine ja kontroll. Taotleja esitab märgise näidise ja deklaratsiooni sellele kriteeriumile vastavuse kohta.